

1 Inleiding

1.1 Een ambitieuze stad, een levendige vesting

Samen met inwoners, ondernemers, partners en gemeenteraad wil het college van burgemeester en wethouders Gorinchem verder ontwikkelen tot een stad die beter bereikbaar en duurzamer is, een stad die leefbaarheid bovenaan haar agenda heeft staan. Een stad waar je prettig kunt wonen, zorg ontvangen, werken, sporten, winkelen, naar school gaan en ondernemen. Die ambities vragen om investeringen. Om die verantwoord te kunnen doen is de financiële positie van de gemeente herijkt. Zo ontstaat ruimte om financieel gezond te blijven en tegelijk te investeren in onze prachtige stad. We concentreren ons op de prioriteiten die we samen met de stad en op basis van de Visie van de stad hebben gekozen.

Bereikbaarheid en mobiliteit

De bereikbaarheid van Gorinchem is een aandachtspunt. Zowel vanaf de snelweg, als binnen de stad, te beginnen bij de Banneweg. In 2018 is de herinrichting van de Banneweg samen met bewoners en bedrijven onderzocht. De realisatie wordt in 2019 voorbereid en gestart. Naast de autobereikbaarheid zien wij kansen voor de fietser in Gorinchem en willen wij een aantal fietsvoorzieningen verbeteren. Dat betekent onder andere de aanleg van betere fietspaden en fietsparkeervoorzieningen. Daarnaast kijken we naar de haalbaarheid van een (bewaakte) fietsenstalling in de binnenstad. In 2019 ronden we een integrale mobiliteitsvisie af. Gorinchem moet op lange termijn beter bereikbaar, verkeersveilig en duurzaam zijn.

Duurzaamheid en klimaat

Naast de bestaande budgetten wil het college investeren in duurzaamheid op basis van het beleidsplan duurzaamheid. We willen de energietransitie in goede banen leiden om van aardgas los te kunnen. Sinds 2017 adviseren vrijwillige energiecoaches huiseigenaren. Nu vindt een verbreding plaats naar de huurdersdoelgroep om kleinschalige initiatieven in duurzaamheid te ondersteunen. Deze energiecoaches gaan de wijk in om mensen te begeleiden en te helpen duurzamer met energie om te gaan. Ook stellen we een warmtetransitieregisseur aan die bedrijven en organisaties gaat ondersteunen. Deze regisseur legt de verbinding tussen externe partijen en de gemeentelijke organisatie om de gezamenlijk de Gorinchemse missie waar te maken. Natuurlijk kijken we extra kritisch naar onze eigen organisatie en zetten we vol in op verduurzaming. In 2019 zijn de eerste resultaten zichtbaar. Zo zetten we in op mogelijkheden om zelf meer duurzame energie op te wekken op onze panden en in onze wijken. We trekken hierbij ook nauw op met partners zoals Poort6. Daarnaast wordt er ingezet om de groenkwiteit te verbeteren om op deze manier bij te dragen aan een mooi Gorinchem.

Zorg en menselijke maat

In 2019 stellen we de nieuwe beleidskaders voor het sociaal domein vast. We houden vast aan het beleid dat de rijksbudgetten voor het sociaal domein van het sociaal domein blijven. Zodat iedereen in Gorinchem die zorg nodig heeft deze kan krijgen. We gaan uit van positieve gezondheid. Positieve gezondheid is het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren binnen de uitdagingen die het leven je biedt. Daarnaast kiezen we voor een preventieve aanpak op basis van maatwerk thuis en in de wijk. Begin 2019 stellen we nieuwe kaders vast voor de preventie van en handhaving op alcoholgebruik. Hierop sluit de uitvoering van de sportvisie “De Kracht van Sport” nauw aan. Sport zorgt voor samenhang en draagt bij aan de gezondheid. We gaan daarom voortvarend verder met de inzet van het sportinitiatief van het jaar “De Beweegcoach” en met Senioren Fit om ouderen in Gorinchem te ondersteunen in hun vitaliteit. Verder investeren we in de samenhang in de wijken door de uitbreiding van GIDS (Gezond In De Stad) en het versterken van de buurthuisfuncties door de inzet van opbouwwerk. We sturen op verbinding tussen de verschillende wijkwerkers. In gesprek met mantelzorgers investeren we komend jaar in versterkende maatregelen die hen zullen ondersteunen. Voor diegenen die daarnaast toch tijdelijk of structureel zorg of ondersteuning nodig hebben, kiezen we voor maatwerk en kijken we naar vernieuwende mogelijkheden voor het opheffen van barrières zoals wachtlijsten. Eind 2019 evalueren we aan de hand van onder meer cliëntvervalsonderzoeken of we inderdaad zorg en ondersteuning zoals huishoudelijke hulp met een meer menselijke maat aanbieden. De Gorinchemse wijken hebben een eigen dynamiek. Hierop spelen we in door

samenwerking op maat met de verschillende disciplines binnen het stadhuis (o.a. Wijkbeheer en Gorinchem Beweegt), zodat het sociaal team in 2019 gesteld staat. We investeren in het realiseren van persoonlijke contacten en het hebben van (vrijwilligers)werk. Dit doen we onder andere door de coaches van Avres effectief in te zetten. We gaan verder met het uitwerken van het VN-verdrag voor mensen met een beperking. Ook zullen we verder investeren in de ontwikkeling van Gorinchem tot dementievriendelijke gemeenschap. Een inclusieve samenleving is de ambitie.

Stedelijke vernieuwing

In 2019 bereiden wij ons verder voor op de komst van de Omgevingswet (deze treedt op 1 januari 2021 in werking). Komend jaar onderzoeken we welke impact dit heeft op de gemeentelijke organisatie. Wij doen dit aan de hand van casussen, zoals de ontwikkeling van de binnenstad en de herontwikkeling van verouderde bedrijventerreinen. Zo snijdt het mes aan twee kanten: we krijgen beter zicht op de veranderingen die de Omgevingswet met zich meebrengt in werkwijze en organisatie en we geven invulling aan belangrijke gebiedsopgaven. Opgaven in het sociaal domein nemen we hierin nadrukkelijk mee. De bouwplannen voor de brede school Hoog Dalem, met een sportzaal en ontmoetingsruimte, worden verder voorbereid zodat de eerste paal in 2020 geslagen kan worden. Daarnaast werken we in nauw overleg met alle betrokkenen het plan voor de bouw van de sporthal voor Fortes en OKK nader uit.

Bestuurscultuur en samenwerking

Alleen in een bestuurscultuur waarin samenwerking, openheid en korte lijnen vanzelfsprekend zijn, kan Gorinchem zijn ambities waarmaken. Begin 2019 voeren we een nieuwe organisatiestructuur in. Die andere structuur zorgt voor kortere lijnen, meer openheid en integraler werken. Die structuur is een hulpmiddel. Aandacht voor het ontwikkelen van management en medewerkers staat voorop. We zorgen voor werving van de juiste mensen en behoud van de kwaliteit die we al in huis hebben. We maken ruimte voor een cultuurverandering die de komende raadsperiode steeds meer merkbaar zal zijn in de manier waarop de gemeente samenwerkt. Zowel intern als extern. Hoe? Zaken worden sneller, integraler en meer samen met de stad opgepakt, dat kan bijvoorbeeld met het instrument Right to Challenge. De organisatie werkt bovendien aan de opzet van een participatielab om participatie op een hoger plan te brengen. Het is leuk om voor én met Gorinchem te werken!

Regiofunctie en groei

Gorinchem kiest voor grenzeloos samenwerken. Dat is hard nodig. Gorinchems voorzieningen op het gebied van bijvoorbeeld cultuur, onderwijs en zorg zijn van belang voor de ons omliggende gemeenten. Die voorzieningen hebben een gezonde basis nodig om duurzaam te kunnen floreren. Om aan die basis verder te bouwen werken we nauw samen met regionale en bovenregionale partners, in het bijzonder via de regiodeal. Daarnaast werken we nauw met de regio samen aan de opgaven van de Regionaal Maatschappelijke Agenda (RMA). Daarin vinden we elkaar en zoeken we ook samenwerking met Altena en Hardinxveld-Giessendam.

Samenwerking tussen onderwijs, ondernemers en overheid vindt regionaal plaats in de arbeidsmarktregio Gorinchem: denk aan de samenwerking binnen Avres en het initiatief School & Bedrijf. En ook aan de transformatietafel Sociaal Domein. Onze regio kan trots zijn op de ondernemende en innovatieve onderwijsinstellingen. Als gemeente zetten we in op het faciliteren van een maximaal innovatief onderwijsklimaat. Daartoe is samenwerking de kritische succesfactor. Die is al zichtbaar in initiatieven zoals de doorlopende leerlijn, het Tienercollege, de verschillende brede scholen, IKC's en in de manier waarop techniekonderwijs in Gorinchem zich ontwikkelt tot een breed concept dat landelijke navolging verdient.

Gorinchem is een cultuurstad. Daarin wil het college investeren. De eigen identiteit van Gorinchem in de erfgoedlijn, cultuureducatie en een gevarieerd aanbod zijn de pijlers waarop onze culturele stad is gebouwd. Daarbij verwachten we een goede samenwerking tussen én toewijding van de verschillende culturele partners van onder meer het Huis van Inspiratie en het Groot Podium. Vanuit het Huis van Inspiratie ondersteunt de Spreekkamer initiatiefnemers bij het ontwikkelen en realiseren van hun plannen. Er komt duidelijkheid over het toekomstbestendige Cultuurhuis. We willen een levendige stad voor onze inwoners en de mensen in de regio zijn. Het evenementenbeleid actualiseren we zodat we de juiste balans vinden tussen veiligheid, leefbaarheid en levendigheid. De gemeente betreft actief haar wijkbewoners en zoekt de samenwerking met netwerkpartners op het gebied van de fysieke en sociale leefbaarheid en activeert bewoners om zelf bij te dragen aan wijkveiligheid bijvoorbeeld door de veiligheidsmarkt en

buurtpreventieteams. Daarnaast werken we samen met onder andere bureau Halt, Gorinchem Beweegt en de politie voor zaken als jongerenoverlast, criminaliteitspreventie en veilige horeca.

Sluitende begroting

In de perspectiefnota 2019-2022 presenteerden wij een sluitende begroting, die duurzaam in evenwicht was. Deze begroting 2019 is aangevuld met enkele latere mutaties; zie paragraaf 1.2 Financiële begroting op hoofdlijnen. De begroting 2019 is nog steeds sluitend en de meerjarenraming 2020-2022 is nog steeds duurzaam in evenwicht. In deze begroting hebben we onze ambities uit het Gorcums Akkoord voor 2019-2022 beleidsmatig en financieel vertaald. Nog niet alle onderdelen konden concreet worden uitgewerkt. Om ervoor te zorgen dat bij de latere uitwerking budget beschikbaar is, hebben we een aantal bedragen hiervoor gereserveerd. We noemen:

Enkele reserveringen (bedragen x € 1.000)	Opgenomen in programma	2019	2020	2021	2022
Uitvoering overige onderdelen Gorcums Akkoord	1 Bestuur en Ondersteuning	200	200	200	0
Storting Reserve infrastructuur	3 Verkeer en Vervoer	500	400	200	0
Storting Reserve ICT	Overhead	200	200	100	0
Storting Reserve duurzaamheid	8 Volksgezondheid en Duurzaamheid	300	200	100	0
		1.200	1.000	600	0

Voor de verdere uitwerking hiervan gaan we waar mogelijk in overleg met (inwoners van) de stad en te zijner tijd uiteraard met de gemeenteraad. De gemeenteraad bepaalt immers het beleid, heeft het budgetrecht, en besluit over de (aanwending van) reserves en stelposten. Daarnaast leidt aanwending van deze bedragen tot een begrotingswijziging en ook daarover besluit de gemeenteraad, aan de hand van raadsvoorstellen.

Investerings

Zoals gebruikelijk stellen wij ook voor aan de gemeenteraad om de geraamde investeringen voor 2019 goed te keuren. Deze investeringen zijn per programma opgenomen en in een totaaloverzicht in bijlage 5.4. Naast een aantal vervangingsinvesteringen zijn de geraamde kredieten voor een deel gebaseerd op reeds vastgestelde plannen en besluiten, zoals het GRP, het speelruimteplan en de bouw van de elektrische veerboten incl. de aanpassing van de walvoorziening. Voor een ander deel zijn de plannen in voorbereiding (zoals de herinrichting Banneweg) of worden in 2019 keuzes gemaakt (zoals voor het toekomstbestendige Cultuurhuis). Pas nadat de voorstellen hierover zijn besproken met de gemeenteraad wordt hiervoor het krediet definitief vrijgegeven.

Tot slot

We zien Gorinchem als de ambitieuze stad, de levendige vesting. Gorinchem verdient daarom een positief beleid dat vertrekt vanuit het realisme van de 'basis op orde' en mikt tegelijk op een toekomst waarin duurzame innovatie, mobiliteit, de menselijke maat en de persoonlijke ontmoeting vanzelfsprekend zijn.

Gorinchem, 16 oktober 2018
Het college van burgemeester en wethouders